Librarian of Congr
Washington, D. C

FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 59 CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MARCH 24, 1948 LETO L. — VOL. L.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

IZVOZ IN UVOZ. — Belgrajska vlada je izdala uredbo o izvozu in uvozu blaga. Ves uvoz v državo in izvoz iz nje je navezan na dovoljenje ministrstva za zunanjo trgovino. Vsak uvoznik ali izvoznik mora biti registriran kot tak v tem ministrstvu. Med te izvoznike in uvoznike spadajo najprej vsa razna državna podjetja, dalje državi uradi in ustanove, zadruge, organizacije in posamezniki. Vse je torej pod državno kontrolo. Komur ministrstvo ne da dovoljenja, ne more delati na tem polju. Tako more biti posameznik, če ni režimski, čisto izključen od teh poslov.

USPEHI IN NEUSPEHI PETLETKE. — Pred letom dni so začeli s silnim vikom in krikom jugosovanski režimovci z izvajanjem petletnega načrta. Treba je priznati, da se res silno trudijo in izrabljajo vse mogoča sredstva, da bi dvignili v prej pretežno kmečki Jugoslaviji industrijo. Brez dvoma so tudi marsikaj sezidali. Vendar je treba biti pri bahanju o uspehih zelo previden, ker nihče teh statistik ne more kontrolirati. Listi sami priznavajo (in vsi listi so režimski!) da so v nekaterih slučajih napačno računali. Da bi ta načrt vsaj delno izpeljali, se ne ozirajo na druge potrebe dežele in puste prebivalstvo, da strada.

KOLIKO SO DOSEGLI? — V industriji, za katero se posebno trudijo, pravijo, da so svoj cilj dosegli in še presegli. Pravijo da so načrt izpolnili za 106%. V kmetijstvu so dosegli po njihovem samo 97%, v gozdarstvu 95%. S tem seveda še ni povedano, koliko bi mogla dežela napredovati ,če je v razvoju ne bi zadrževal komunizem, ki ovira za-

(Dalje na 3. strani)

Okupacijska oblast v Nemčiji ostane še v rokah armade

Vlada jo je nameravala 1. julija izročiti v roke civilnim oblastem

Washington. — Iz Bele hiše naznanjajo, da ostane ameriška okupacijska oblast v Nemčiji v rokah armade za nedoločen čas. Sprva je bilo rečeno, da preide ta oblast v roke civilni administraciji pod nadzorstvom državnega oddelka. Toda sedanji položaj zahteva, da ima vojaštvo besedo v Nemčiji.

General Clay bo ostal še nadalje vrhovni poveljnik ameriških okupacijskih čet v Nemčiji.

Iz Bele hiše niso poročali, da je to spremembo povzročil bojkot Sovjetske Rusije pri zavezniški kontrolni komisiji. Kot znano, je ruski maršal Sokolovski s svojim štabom zapustil sejo zavezniške kontrolne komisije, ki od tedaj ni imela nobene seje več.

Govori se, da bi Rusi zdaj zopet radi prišli nazaj, se pa drže vstran ameriški in angleški zastopniki, dokler se ne razčisti napeti položaj.

—o—

Škofijski odbori za naselitev beguncev se organizirajo

John T. McNicholas, predsednik National Catholic Welfare Conference, je objavil razveseljivo dejstvo, da je do 6. februarja 86 škofov imenovalo škofijske direktorje za naselitev beguncev v USA.

Tudi mnogo škofijski odbori za naselitev so že začeli poslovati. 19. februarja so škofijski direktorji imeli sestanek v Chicagu. 26. februarja je bil podoben sestanek 17 škofijskih direktorjev za vzhodne škofije v New Yorku. Povsod pa so naglašali, da je še treba mnogo poučnega dela med katoličani Amerike, da bi vso težo begunskega vprašanja prav razumeli.

Do 15. aprila hoče National Catholic Welfare Conference izvesti splošen pregled vseh možnosti za naselitev beguncev med katoličani v USA. Ugotoviti se mora koliko beguncev ima sorodnike in prijatelje v Ameriki, koliko bi jih moglo dobiti zaposlitev, za koliko ljudi bi ameriški katoličani bili voljni plačati prevozne stroške.

Slovenci v Clevelandu in Ohio pričakujejo, da bodo tudi tukajšnji škofijski uradi kmalu pričeli s tem delom. Katoličani v Cleveladu in Ohio smo v večini, če ne sploh vsi priseljenci iz Evrope in njihovi otroci. Zadeva našega srca in naše človekoljubnosti je, da sedaj naših bratov po veri in krvi ne pustimo umreti v bedi radi naše brezbrižnosti.

—o—

Komunist se je javil, da odsedi kazen

New York. — Leon Josephson, komunist in bivši odvetnik v Trenton, N. J. se je oglasil na federalni sodniji, da bo odsedel kazen enega leta. Bil je obsojen, ker ni hotel pričati pred kongresnim odsekom.

—o—

Smrtna kazen za vse, ki bi pomagali Židom

Jeruzalem. — Arabski voditelji v Palestnini so naznanili vsem Arabcem, da čaka vsakega smrtna kazen, kdor bi prodal živež Židom.

Upamo, da Cleveland to čast prenese

Prihodnji teden bo doletela naš Cleveland velika čast in slava. Sem bo prišel na mreč sam romunski kralj Mihec, katerega je romunska Ančka Pauker pognala s trebuhom za kruhom, ko ga ni več potrebovala. Mihael bo obiskal Fordove naprave v Detroitu, potem razne naprave v Toledo in v sredo se pripelje v Cleveland, kjer bo gost romunske narodnosti. Naš župan mu ne bo mogel izročiti mestnih ključev, ker je pošla zaloga.

—o—

JUGOSLAVIJA NE ZAHTEVA GORICE

Minister Simič je to ponudbo stavil na svojo roko

Rim. — Italijanski ministrski predsednik de Gasperi je izjavil, da Italija ne bo nikoli odstopila Gorice za Trst in da je enako ponudbo od strani Jugoslavije Italija že enkrat zavrnila.

Ponudba Amerike, Anglije in Francije, da se vrne Trst Italiji je zdaj na zgodovinskem rekordu, je rekel de Gasperi. Isto je potrdil zunanji minister Carlo Sforza.

Iz Belgrada se pa poroča, da uradni krogi zanikajo, da bi Titova vlada zahtevala Gorco, za kar naj bi Italija dobila Trst.

Jugoslovanski zunanji minister Stanoje Simič je včeraj izjavil, da je Jugoslavija voljna odstopiti Trst Italiji, ako ji da Italija v zameno Gorico. Uradni krogi v Belgradu zdaj trdijo, da ta Simičeva izjava ne ustvarja zahteve po Gorici, ampak da je hotel zunanji minister s tem samo pokazati, da je Jugoslavija voljna za pogajanja z Italijo.

* * *

Washington. — Ameriška vlada je ostala hladna napram predlogu Titove vlade, da bi zamenjala Trst za Gorico. Diplomatske avtoritete pravijo, da Jugoslavija ne lastuje Trsta, torej ne more barantati ž njim.

* * *

Trst. — Angleški general Airey je povedal, da je ojačil straže na meji proti Jugoslaviji. "Mi smo na pažnji," je rekel, "toda ne pričakujemo, da bi Jugoslavija poskušala kaj podobnega, kot je hotela 15. septembra, ko je nameravala udreti v Trst.

Predsinočnjim je jugoslovanska patrulja streljala na zavezniško civilno policijo in ranila enega stražnika. Poročila pravijo, da je stopila jugoslovanska patrulja na tržaška tla, po streljanju je pa zbežala nazaj čez mejo v Jugoslavijo.

—o—

NAM JE TUKAJ DOBRO, ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMNIMO NA BEGUNCE

—o—

V Lorainu bodo zgradili do 2,000 hiš

Lorain, O. — V Lorainu bodo zgradili na 726 akrih ozemlja 2,000 novih stanovanjskih hiš. Najprej jih bodo gradili v Sheffield vasi. Hiše se bodo prodajale prbližno po $10,000 za eno družino in po $15,000 za dve. Vrednost tega projekta bo do $25,000,000.

Lewis je odklonil mirovno poravnavo v premogarski stavki

Predsednik Truman je vzel nato edino pot, da ustavi stavko

Washington. — John L. Lewis, predsednik unije premogarjev, je včeraj odklonil vladni načrt v sporu med unijo in premogarskimi družbami. Zdaj je preostala predsedniku Trumanu edina pot, da nastopi v premogarski krizi in sicer, da je imenovalni odbor, ki bo preiskal vzroke spora med unijo in družbami. Nato bo pa predsednik dobil sodno prepoved proti stavki premogarjev za dobo 80 dni, v katerem času bo preiskovalni odbor preiskal vso zadevo in priporočal točke za poravnavo.

Spor med unijo in družbami ni radi mezde, ampak radi izplačevanja pokojnine premogarjem. Lewis zahteva, da dobijo vsi premogarji pokojnino, tudi tisti, ki niso delali pri družbah, ki plačujejo v dobrodelni sklad premogarjev, družbe pa pravijo, da ta sklad ni dovolj močan, da bi to prenesel. Zato so družbe zahtevale vladnega posredovalca, ki naj vso stvar preišče. Lewis se temu ni hotel ukloniti, zato bo zdaj govorila nova delavska postava, ki pravi, da v času preiskave ne sme biti stavke.

Ako se bo stavka premogarjev raztegnila na prihodnji teden, bo nastal zelo kritičen položaj v vseh industrijah, ki uporabljajo premog. Vlada bo prhodnj teden okrnila tudi tovorni promet na železnicah za 25%, kakor ga je na osebnih vlakih.

—o—

Komunisti so še vedno v veliki manjšini v Italiji in Franciji

Princeton, N. J. — Ves svet pazno zasleduje razvoj dogodov v Italiji in Franciji. Svet misli, da bodo komunisti ti dve deželi kmalu pozobali. Toda v obeh deželah je bilo izvršeno poskusno glasovanje, da se izve mnenje naroda in to je pokazalo, da so v Franciji in Italiji komunisti še vedno v veliki manjšini.

V Italiji se bodo vršile volitve v parlament 18. aprila in komunisti pričakujejo dobiti s pomočjo socialistov večino poslancev. Toda, kot je pokazalo glasovanje po deželi, nimajo komunisti absolutno nobene prilike zmagati, če se bodo udeležili volitev starejši ljudje, ki so znani proti komunistom.

V Franciji je poskusno glasovanje pokazalo, da so ljudje za generala de Gaulla, če bi slučajno padla sedanja Schumanova vlada. In de Gaulle je poznan kot hud nasprotnik komunistov.

V obeh deželah je poskusno glasovanje tudi pokazalo, da je ogromna večina za Marshallov program, katerega skušajo, kot znano, komunisti preprečiti. V Franciji je 7 izmed vsakih 10 državljanov reklo, da more Francija več pričakovati od Zed. držav kot od Rusije.

—o—

60 premogarjev ubitih v Istri

Trst. — V premogovniku Raša, 35 milj južnovzhodno od Trsta, je nastala razstrelba. Ubitih je bilo 60 premogarjev, 10 jih je pa še zasutih v jami. Tako se glasi uradno poročilo iz Belgrada.

IZ AVSTRIJE SO ŠLI BEGUNCI V BRAZILIJO

Na ladji "Prince David" so odpotovali dne 29. februarja nekateri slovenski begunci iz Avstrije v Brazilijo. Bilo jih je 26.

Največ transportov iz britanske cone Nemčje odhaja sedaj v Kanado. Meseca marca odide transport s 1,500 emigranti v Avstralijo. Med njimi pa ni Slovencev.

Naši emigrantje za Argentinijo še čakajo v Nemčiji, da pride tja argentinski konzul.

—o—

Postopanje z begunci je treba zboljšati

Pismo iz Nemčije pravi:

Mi begunci smo vedno bolj odvisni od ljudi, ki so bili preganjalci našega naroda. Ne le, da smo v splošno upravnem oziru vedno bolj odvisni od Nemcev v Avstriji in Nemčiji, tudi za izselitev so sedaj predpisane take formalnosti, kakršne nam morejo izpolniti le mestne nemške oblasti, ki nam niso naklonjene.

Kadar mora begunec predložiti dokumente za emigracijo, mora imeti tudi potrdilo nemške policije, da ni bil nikdar kaznovan in da nikdar ni bil osumljen nobenega kaznivega dejanja s strani kake nemške oblasti. Enako potrdilo se zahteva v Avstriji in Italiji. Imeti ga mora vsak, tudi duhovniki.

Gotovo ni dosledno, da ameriške, angleške in druge zavezniške oblasti zahtevajo taka in podobna potrdila in spravljajo usodo beguncevemigrantov na ta način v odvisnost od prejšnjih sovražnih okupatorjev.

Še bolj je vsak begunec odvisen od nemških oblasti, kadar hoče potovati po Nemčiji ali Avstriji. Dovoljenje se dobi ali pa ne, kakor se uradniku-Nemcu poljubi.

Pred sodišči so begunci redno obtoženi in obsojeni—sodniki so Nemci.

Tisti begunci, ki žive izven taborišč, rabijo nemške karte za živila. Kako je težko poslušati pripombe, da begunci odjedamo Nemcem kruh, to čuti samo tisti, ki so mu pred par leti isti Nemci vse premoženje uničili, sedaj pa se mora poniževati pred njimi, da izprosi košček kruha vsaj za otroka.

Zavezniške vojne uprave so redno razpoložene proti beguncem. Ali poslušajo titovske lažne obtožbe ali pa nemške pritožbe. Begunci so med kladivom in nakovalom vedno brez miru, vedno poniževani in zasramovani. Ni čuda, da si vsak želi, nestrpno želi, da bi že prišla kaka možnost za naselitev v prekomorskih deželah.

—o—

Pred 50 leti so mu dali še 6 mesecev živeti

Saranac Lake, N. Y. — Dr. John Hallock je prišel pred 50 leti v to zdravilišče potem, ko so mu zdravniki rekli, da bo živel kvečjem še šest mesecev. Pred par dnevi je obhajal svoj 90. rojstni dan in pravi, da se še ne poda.

—o—

Samo enkrat je zinil pa je bilo preveč

Rim. — V Milanu je bil shod komunistov. Naenkrat odpre usta nek mladenič in zavpije: "Viva Il Duce!" Okrog stoječi so ga naglo pograbili, ga slekli do srajce, nato posadili vrh spomenika na trgu, da so si ga lahko vsi ogledali.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Prestala operacijo—

Mrs. Mary Sholar iz 4908 E. 85. St., Garfield Heights, O., je srečno prestala operacijo v Charity bolnišnici.. Za par dni obsiki še niso dovoljeni. Želimo ji skorajšno okrevanje.

Dodatek k poročilu—

O pokojem Urbanu Zakrajšek nam sporočajo, da zapušča v stari domovini tudi hčer Francko.

Za slikanje—

Člani podružnice št. 5 SMZ naj se zberejo v nedeljo popoldne ob 1 pri SND na St. Clair Ave., radi slikanja pri Beros Studio.

Zadušnica—

V nedeljo ob 7 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca maša za pokojno Alojzijo Verček v spomin prve velikonočne nedelje po njeni smrti.

Tretja obletnica—

V četrtek ob 7:30 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojno Mary Brinšek v spomin 3. obletnice njene smrti.

—o—

NOVI GROBOVI

Michael Farenčič

Po dolgi in mučni bolezni je umrl v pondeljek zvečer v State bolnišnici v Newburghu Michael Farenčič, star 45 let. Za en dan bo ležal v Golubovem pogrebnem zavodu, potem bo pa truplo prepeljano v Steelton, Pa., kjer bo položeno v družinsko grobnico v četrtek.

Pokojni je bil rojen leta 1903 v Steelton, Pa. Tukaj zapušča mater Barbaro Soštar, brata Anthonya in sestro. Bil je član društva Kristusa Kralja št. .226 KSKJ.

John Gregurinčič

Umrl je John Gregurinčič, star 70 let, stanujoč na 1249 E 172. St. Rojen je bil v selu Poljana pri Ivan gradu. V Ameriko je prišel leta 1912. Zapušča sina Josipa in vnuke.. Bil je član št. 235 HBZ. Pogreb bo iz Richards pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. in 152. cesta pod vodstvom Golubovega pogrebnega zavoda. Čas pogreba še ni določen.

—o—

Frank Lausche napada guvernerja Herberta

Mt. Vernon, O. — Frank Lausche, kandidat za guvernerja, je imel govor pred demokratskimi voditelji 17. kongresnega okraja. Tekom govora je napadal guvernerja Herberta, ki ga je porazil leta 1946 pri volitvah. Lausche je očital Mr. Herbertu, da je v zadnji kampanji obljubil, da bo varčeval z denarjem, zdaj je pa zvišal državne izdatke za 50%. Herbert je tudi obljubil, da bo zmanjšal prodajni davek, pa ni še ničesar storil glede tega.

Ob tej priliki je Lausche tudi izjavl, da ni v prepiru z okrajnimi demokratskimi načelniki, ampak samo z nekaterimi v velikih mestih. Ni pa povedal, v katerih mestih.

Demokratski voditelji se na tem zborovanju niso izrekli, če bodo za Millerja ali za Lauscheta.

—o—

Začeli so graditi do 47,000 novih hiš

Washington. — Urad za delavsko statistiko naznanja, da se je začelo v Ameriki prošli mesec graditi 47,000 novih stanovanjskih hiš.

Truman ne mara ustaviti pošiljatev v Rusijo do zadnjega

Washington. — Trumanova administracija je odločena pošiljati blago še naprej v Rusijo in njenim satelitom, čeprav republikanci vpijejo, da bi to ne smelo biti. Predsednik Truman zavzema stališče, da se ustavi izvoz blaga v kako državo, šele tik pred vojno in tega ne mara storiti zaenkrat.

Republikanci bodo to izrabili v kampanji proti Trumanu in bodo rekli, da je bil Truman z desnico proti komunistom, z levico jih je pa podpiral.

Trumanova administracija nima namena ustaviti izvoza v Rusijo in njenim satelitom, dokler v pošiljkah ni blaga, ki bi ga lahko Rusija rabila za vojno. To lahko kontrolira, ker ima od 1. marca naprej vlada v rokah vso kontrolo nad izvozom.

Nekateri pravijo, da zasleduje vlada prav tako politiko, kot jo je pred vojno z Japonci, katerim je dovolila pošiljati olje in staro železo prav do zadnjega, čeprav je kongres vpil, da nikar tega.

—o—

Kadar morate ponoči preko ceste, imejte na sebi vedno kak bel predmet, da vas voznik laže opazi.

Iz raznih naselbin

CHISHOLM. Minn. — Dne 2. marca je umrla Angela Kerže, rojena Lončar, stara 59 let, doma iz vasi Šmartno pri Kranju, Gorenjsko.

ELY, Minn. — Naš naročnik Matija Vrtin iz 107 E. Sheridan je praznoval te dni 10-letnico, odkar je odprl restavracijo. To poletje namerava zgraditi lastno poslopje, v katerem bo odprl moderno restavracijo. Poslopje, kjer ima zdaj restavracijo, ima samo v najemu.

NEW YORK. — Slovenska družina Frank Perk iz Ridgewooda, N. Y., je bila obveščena, da je bil v Nemčiji iz zasede ustreljen njih sin Sgt. Frank Perk, ki je služil v okupacijski armadi. Ustreljen je bil v mestu Midlinger. Njegovo truplo bo pripeljano domov.

—o—

Samo če bo vojna ima Truman priliko

New York. — Dr. Gallup, ki vodi institut za javno mnenje, pravi, da bo izvoljen republikanski predsednik jeseni, ako bo ostal Wallace do takrat kandidat. Wallace bo vzel Trumanu do 4,500,000 glasov. Ako pa do takrat izbruhne vojna, potem bo Truman izvoljen, trdi dr. Gallup.

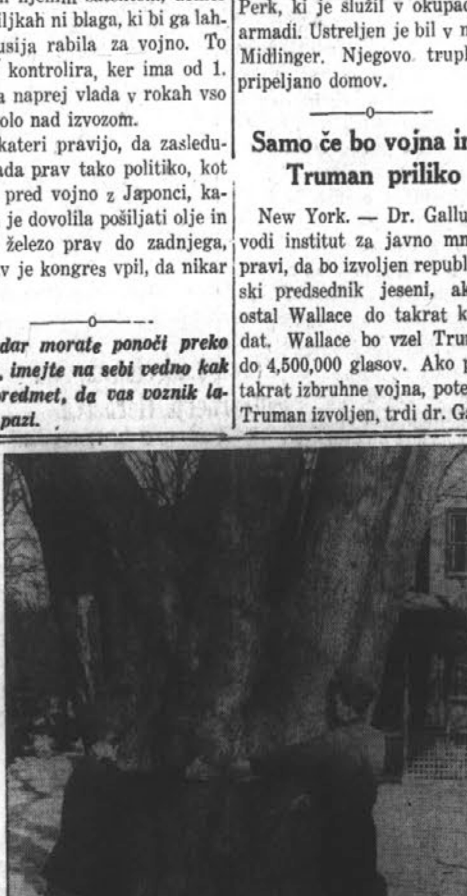

Nad 200 let staro drevo v White Plains, N. Y. meri v obsegu 19 čevljev in 11 palcev, kar je za 5 čevljev več, kot je bilo katero drugo drevo pred njim. o katerih nam je bil znan obseg. To drevo stoji na prostoru samostana sv. Janeza.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6, za 3 mesece $3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5 for 6 months; $3 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 59 Wed., March 24, 1948

Trst in italijanske volitve

V soboto je svet iznenadilo, da so trije zapadni bolj in manj veliki zavezniki, Zedinjene države, Anglija in Francija izjavili, da so za to, naj Trst postane italijanski. Udarec je naperjen proti komunistom in pred vsem proti komunistični Jugoslaviji, zadan pa je v upanju, da tako pomagajo v Italiji protikomunistom do zmage.

Izjava pomeni brez dvoma sovražno stališče treh velikih držav proti Jugoslaviji. Kdo je to stališče povzročil? Ne pozabimo, da vsi jugoslovanski listi dan na dan napadajo Ameriko in Anglijo. Ne mine skoro teden, da ne bi bil kdo obsojen, češ da je "vohunil" za Amerikance. Vsak govor komunističnih agitatorjev pomeni novo sovražnost proti zapadnim zaveznikom. V tržaški državici sami so titovci postavili pregrajo med cono, kjer stoji njihovo vojaštvo, in ono, kjer so zavezniki. Niti časopisi iz Trsta samega na primer ne morejo v Koper, kjer so titovci, čeprav je oboje v isti tržaški državici. Tudi poprej, predno so bile določene meje med Jugoslavijo in Italijo odnosno Trstom, vemo, kako so komunistični propagatorji hujskali proti Amerikancem in Angležem. Takrat smo povedali, da je sovražnik Slovenije in priključitve Trsta k njej, kdor tako dela proti Ameriki. Titovih partizanov ni nič izučilo. In taka gojitev sovraštva rodi na drugi strani sovraštvo. Naraven zakon je, da na pritisk sledi protipritisk. Napadane države so se obrnile proti Jugoslaviji. Neki tržaški list je že pred meseci zapisal, da je Tito najboljši zaveznik Lahov in da jim je on rešil Trst pred Jugoslavijo s svojo oslovsko taktiko sovraštva do zapadnega sveta. Po sobotnih izjavah zaveznikov izgleda, da je ta list zadel žebelj na glavo.

Stvarno je tržaška državica nesmiselna. Nastala je iz bojev med zapadnim in sovjetskim svetom. Ker niso našli nikakega izhoda, kako zabiti mejne količe med Italijo in Jugoslavijo, so ustvarili tržaško državico. Kako naj ta živi odtrgana od vsega naravnega zaledja? Postala je že sedaj breme zaveznikom. Njen proračun kaže 16 bilijonov (seveda lir) izdatkov in 3 bilijone dohodkov. Kdo naj to razliko plača? Znano je tudi, da Trst ni mogel dobiti guvernerja. Komunistom prijaznega nočejo zapadnjaki, protikomunističnega izključuje Moskva. Trst je točka dnevnega spora med zavezniki in titovci.

Razumljivo je torej, da zapadni zavezniki z nejevoljo gledajo titovce in druge komuniste, razumljivo tudi, da bi se hoteli rešiti bremena tržaške države, toda sobotna odločitev zaveznikov ne reši vprašanja. Brez sovjetskega pristanka ne dobi Italija Trsta kljub vsem željam Lahom prijaznih Amerikancev in Angležev. In če bi Rusija pristala ali če bi drugače dobili zavezniki kako čarovno obliko, da izpeljejo, kar bi radi, tržaško vprašanje ni s tem rešeno, če ga dobe Lahi. Živeti ne more od laškega nacijonalističnega navdušenja, če nima nikakega gospodarskega ozadja.

Zato je očividno, da je izražena želja, naj bi Trst postal italijanski-volilni manever za odločilne italijanske volitve 18. aprila. Ta manever naj bi pomagal poraziti komuniste. Zavezniki računajo, da bo ta njihova izjava vzbudila v Italiji val navdušenja za Amerikance, Angleže in Francoze, ki naenkrat Lahom ponujajo Trst. Tako naj bi se laško ljudstvo obrnilo proti Moskvi in komunistom. Četudi Rusi končno pristanejo na italijanski Trst, bodo rekli vladni agitatorji, da komunsti capljajo kot slabi Italijani tam nekje zadaj. Če Moskva ne pristane, bodo rekli, da so pač komunisti proti temu, da bi Trst postal italijanski.

Zaveznki torej mislijo, da bodo dali italijanskemu nacijonalizmu novega ognja in zaleta, da bi tako lažje porazil komuniste. Ali je ta manever res tako spreten? Nam se zdi njegova vrednost precej dvomljiva. Komunisti bodo proti temu najprej zavpili, da Amerikanci hočejo celo na volitve v Italiji vplivati, ker ravno pred volitvami ponujajo Trst. "Bojte se Amerikancev, tudi kadar darove ponujajo," bodo agitirali. "Italijani, bodite samozavestni in ne dajte se voditi od tujcev." Tako bodo tudi rdeči udarili na isto struno italijanstva kot zapadni zavezniki. Apelirali bodo na italijanski ponos. In morda še z večjim uspehom, kajti zraven se bodo norčevali, da Amerika ponuja nekaj, česar nima. Trsta ne more dati Italiji brez tistih Rusov, proti katerim manever izvaja. Zdi se nam torej, da more biti ta manever ročna granata, ki jo je spreten vojak ujel in vrgel nazaj v onega, ki jo je prvi zagnal.

Ta zavezniška obljuba o Trstu pa ima na sebi tudi slabost one politike, ki jo Amerika ravno Moskvi očita, da namreč rabi moralno slaba sredstva za dosego svojih namenov. Do leta 1918 Trst nikoli ni pripadal Italiji. Tega leta ga je dobila s sredstvi, ki jih je označil italijanski ministrski predsednik kot "sveto sebičnost." Vsak ve, da je bila druga svetovna vojna nadaljevanje prve; italijanska posest Trsta je bila začasna. Res je danes večina Trsaa italijanska po jeziku, toda, če bi ne bilo teh trideset let italijanskega nasilja, bi bila narodna slika Trsta čisto druga. Ali naj dobi Italija plačilo za nasilja? Kje je kaka resnična laška pravica na Trst? Samo italijansko vpitje še ne dela pravice.

Pa je še nekaj, kar nas ob tem volilnem manevru vznemirja. Kdo na tem svetu bo še kaj dal na resnost ameriških diplomatov, če se bo njihova zunanja politika tako čez noč izpreminjala? Pred meseci je bil Department of State za delitev Palestine, sdaj je proti. Ali res niso pred par meseci bili na vladi isti ljudje kot sedaj? Ali se delajo odločbe kar tja v en dan? Nam se je zdela že takrat delitev Palestine za Ameriko usodna. In sedaj Trst! Ali nismo upravičeni pričakovati čez nekaj mesecev spet drugačnega mnenja isth gospodov? In komunisti v Italiji niso tako neumni, da se ne bi znali v volilnem boju ponorčevati iz te ameriške zunanje politike. Človeku se zdi, da meša zunanjo politiko ista nesrečna roka, ki je pred meseci z vso silo hotela poklati po Ameriki kokoši, da ne bi zmanjkalo žita, ki pa je čez nekaj tednov vzela vse kure spet v svojo skrbno zaščito. Ugled Amerike v svetu ob takih nedoslednostih gotovo ne raste.

Palestinsko politiko so delali radi judovskih glasov v bodočih predsedniških volitvah. Morda delajo tržaško tudi radi glasov Italijanov v Ameriki pri istih novemberskih volitvah. Morda je manever s Trstom obenem manever za jesenske volitve. Kdo ve? Palestinski manever se je žalostno ponesrčil. Morda tudi s tržaškim ne bo nič bolje.

BESEDA IZ NARODA

Slovenke iz Kanade pozdravljajo

Od leve: Jožica Pugelj, Francka Židar, sestri Ivanka (sedi) in Ema Hren.

Ivanka Merhar in Ana Hren

Peterboro, Ont. Obljubile smo vam, da vam ob prvi priliki pošljemo tudi slike, katere vam danes pošiljamo. Poleg tega pa moramo še povedati od kje, kaj in kdo smo. Tam imamo vse po večini sorodnike, katere bo gotovo zanimalo. Ker nismo imele prilike, da bi se bile skupno slikale, pošiljamo dve sliki. Na prvi (četvorica) smo od leve na desno: Jožica Pugelj, doma iz Strug-Tržič na Dolenjskem, ki je absolvirala učiteljsko šolo v Ljubljani; Francka Židar, Breže 3 pri Ribnici na Dolenjskem, poštna uradnica ter sestri Ivanka (stoji) in Ema Hren, prva je bila doma na posestvu, druga poštna uradnica. Na drugi sliki pa sta: Ivanka Merhar iz Prigorice pri Ribnici na Dolenjskem, in Ana Hren od istotam. Obe sta bili doma kot kmečki hčerki. Vseh šest nas je zaposlenih v tukajšnji bolnišnici (Civic Hospital).

V tem mestu so pa še tri Slovenke, ki so pa zaposlene v St. Joseph Hospital. Slike še nimajo, bodo pa drugič poslale. Tam so sledeče: Ivanka Židanek iz Brezovice pri Ljubljani, Marija Petelin iz Ribnce na Dolenjskem in Ančka Medved iz Zagorice - St. Vid pri Stični.

Počutimo se zelo srečne, da se nam je posrečilo priti iz neznosnega taborišćnega trpljenja v kraj miru in blagostanja. Seveda, človeku ni tako kot doma v ljubljeni domovini, že to, da ne moremo izvrševati svojih poklicev, za katere smo usposobljene, boli. Imamo pa še vedno upanje, da še pride čas, ko se bomo mogle vrniti v našo lepo Slovenijo.

Ameriško Domovino zelo rade prebiramo, posebo razne članke oziroma doživetja, ki so se dogajala na naših slovenskih tleh.

Zelo nas veseli, da se Slovenci toliko trudite, da bi naše ljudi čimprej spravili iz Evrope. To je res velik problem. Kanada zahteva pa samo zdrave, mlade ljudi. Kam pa potem s starčki, ženami in otroci?

Vsa slovenska dekleta — prve "Kanadčanke" — Vas in vse ostale Slovence prav lepo pozdravljamo z našim lepim slovenskim pozdravom: Bog živi!

—o—

Lepi bodo prazniki!

Phoenix, Ariz. — Prav po domače se bomo zabavali tudi mi tukaj v tej sončni deželi. Midva sva že prejela velikonočne pirhe, namreč zavitek finih domačih klobas, šunke in želodca od Holmes Avenue Market (prej Asseg trgovina) 15638 Holmes Ave., Cleveland 10. Ohio.

Kdor želi dobro prekajenega mesa za praznike, se kar hitro požurite s svojim naročilom k temu podjetju in dobili boste dobro in točno postrežbo.

Vesele velikonočne praznike želiva vsem našim prijateljem in znancem ter sploh vsem čitateljem Ameriške Domovine, ki jo tudi mi sem dobivamo točno čeprav smo precej daleč od doma.

Ančka in Jože Stopar,
522 N. Patricio,
Phoenix, Arizona.

Misijon pri sv. Štefanu

Chicago, Ill. — Najprej se želim zahvaliti čč. gg. duhovnikom, posebno pa našemu g. župniku Rev. Bogolinu, da so nam preskrbeli tako dobre misijonarje. Hvala Vam, ker ste posebno za nas starejše s tem res veliko dobrega storili in ste nam jako ustregli, saj veste, da mi starejši najraje poslušamo v našem slovenskem jeziku. Sicer nam tudi naši duhovniki postrežejo, kar je pač mogoče. Častita misijonarja sta prišla pred nekaj meseci iz stare domovine in sta res izvrstna govornika, to sta p. Štefan Savinšek OFM in p. Mirko Godina OFM.

Udeležba je bila že takoj prve dneve velika. Krasne in navduševalne besede misijonarjev za Boga in Marijo ter za duhovno prenovitev nas faranov, posebno nas starejših, so napravile na vse navzoče jako velik vtis; saj nas je bilo veliko v naši cerkvi, ki se že bližamo grobu in udeležba je bila tako velika, da je bila naša cerkev sv. Štefana skoraj premajhna.

Videti je bilo, da slovenski narod še živi in da je tudi katoliški. To se je videlo vsak dan od 7. do 14. marca, ko je bil sklep sv. misijona. Hvala častitima misijonarjema za ves trud, ki sta ga imela v našo dušno korist. Naj Vama ljubi Bog poplača Vajino trudapolno delo, kajti izvršila sta v najboljši meri svojo dolžnost. Posebno nedelja 14. marca bo ostala vsem v najlepšem spominu, ko je cela fara pristopila k mizi Gospodovi. Zares krasen je bil pogled ob 7:30, ko je imelo društvo Najsv. Imena svoje trimesečno skupno obhajilo in smo skupno s člani društva KSKJ korakali k obhajilni mizi. Vidi se, da je še živa vera med nami slovenskimi farani sv. Štefana. Bog daj, da bi ostali zvesti Bogu in narodu. — Naj nam krasne besede naših misijonarjev ostanejo za vedno v srcu, varujmo se zmot in posebno pa še zapeljivega komunizma.

Vama častita misijonarja pa želimo obilo božjega blagoslova na Vajinem težkem misijonskem delu in Bog naj bo Vajin plačnik.

Leo Mladič.

—o—

Ljudski sodnik

Ameriški senator William E. Borah je bil začasno nastavljen kot sodnik v svojem rojstnem mestu Boise City. Nekoč se je zagovarjala pred njim 70 letna ženica, ker je bila ukradla hleb kruha. Priznala je z izgovorom, da je tri dni poprej pošteno stradala.

Sodnik: "Mamica, nič ne pomaga; obsoditi vas moram na denarno kazen pet dolarjev, ki jih bom pa jaz za vas založil. Obenem pa naložim vsem radovednežem, ki so v sodni dvorani navzoči, po pol dolarja za pokoro v prid obtoženki, ker jih ni sram, da žive v mestu, kjer morajo stari ljudje in ubožci krasti, da od lakote ne umrjejo."

* * *

Bog hoče, da živimo od medsebojne sreče in življenja, ne pa od medsebojne nesreče in smrti.

Resnicoljub.

—o—

Presercem v naznanje

Kakor že znano je srečno došel v Združene države Rev. Alojzij Jenko, ki je več let kot kaplan služboval v Preserju in sicer tudi v onih letih, ko se je razgrnila nad Preserjem ona kruta strahovlada — komunizem.

Zato se vabi vse Preserce, kakor tudi one iz Vrhniškega okraja v šolsko dvorano sv. Vida, kjer bo po pobožnosti v cerkvi nam povedal č. gospod Jenko marsikaj zanimivega iz onih časov. Pridite takole ob 8. uri, v četrtek (veliki četrtek) v šolsko dvorano, kjer boste slišali marsikaj zanimivega.

Jože Grdina.

—o—

ČE VERJAMETE AL' PA NE!

Tam pod črvivnikom se mu je razpasla njegova mala čredica nekega zaspanega jutra in pastirček je hotel pod bližnji borovec, kjer je ostalo še nekaj suhe trave po dežju ponoči. Kenir s krompirjem je snel z rame, da ga zadrajsa pod bližnji grm, sam se bo pa raztegnil po travi. Kravice pridno mulijo sočno travo, ki jo je dežek osvežil in ne bodo silile v Čopčo senožet, zato bo nekaj časa brez skrbi sanjaril.

Že je bil naš pastirček skoro pri boroveu, ko naenkrat obstane, kot bi bil okamenel in izbuljenih oči gleda v šop trave skoro tik po nogami. Sam sebi ne verjame, da zares vidi v travi spečega zajčka. Zares! Zvit v klobčič je bil skoro popolnoma skrit v visoki travi. Malo je manjkalo, da ni stopil vanj. Zajček ga ni slišal, ker je prišel tako potiho z bosimi nogami.

Pastirček stoji nepremično in opazuje ljubkega zajčka. Samo skloniti se mu je potreba in ga pograbiti za ušesa. Da, to bo storil, ga vtaknil v kenir in nesel domov. Zajček bo zrasel in bo imel mlade. Prodal bo zajca in mladé in si kupil kokoško. Ta bo nesla jajčka in izvlalila piščeta. Prodal bo kokoš in piščeta in kupi telička. Telička bo zrasla in bo imela telička. Prodal bo kravico in telička in si kupil žrebička. Glajštal ga bo, da bo zrasel v krasnega konja. Neke nedelje poplodne bo konjička osedlal, se pognal v sedlo in nategnil vajeti. Konjiček bo poskočil, vrgel ušesa po sebi in bo zdirjal s svojim mladim jezdecem v širni svet, da bo reklo frrrrr. To je pa izrekel pastirček v neskončni sreči na ves glas, zajček se prebudi in v silnem skoku plane pastirčku izpred nog ter se požene v dolgih skokih tje v cerkniške Minge. Pastirček se je čehljal za ušesi, ker mu je sreča ušla skoro iz rok.

Tako nekako sem tiste dni tudi jaz sanjaril o Ameriki, o deželi Koromandiji, kjer skoro nimaš pljunit kam, toliko je samih dolarjev vsepovsod. Saj so vsi, ki so prišli iz Amerike pripovedovali o lepih časih tam. Trikrat na dan župo-meso, v žepu vedno pest velikih, srebrnih dolarjev. Za 5 krajcarjev se dobi v gostilnah, ali kakor so rekli: v salunih, poln škaf piva. Opoldne greš kar v salun in se tam zastonj naješ do sita, ako kupiš le za 5 krajcarjev, ali ameriških "centov" pijače.

Vsak, ki je prišel domov, je imel zlato uro in veržico. In za pijačo so dajali "Amerikanci," da je vse od mize teklo. Saj imamo, so vpili in se tolkli po desni strani, kjer je bila spravljena bota. In kako da se tam lahko zasluži, so pripovedovali. Kar na cesti te ustavljajo in te skoro na golih kolenih prosijo, da bi šel delat. Pa kaj delat, igral se bo, ne delal.

Pa je že moralo biti lepo v Ameriki, ker malokdo, ki je bil enkrat v Ameriki, je mogel ostati doma. Ni jim dišalo več delo na polju in v gozdu in na travniku, pa meso na mizi samo o božiču, kadar so klali in za veliko noč, če je ostalo kaj gnjati. Nazaj v Ameriko je vsakega vleklo in tudi izvleklo.

Samo še za par let bom šel, je vsak govoril, nekaj prihranil, da bom dokupil par njivic, morda nekaj gozda in postavil nekaj več repov v hlev, potem bom pa prišel domov za stalno. Redki so bili, ki so zares prišli domov. Raje so pisali po ženo in otroke in ostali tam onstran velike luže, kjer so garali in v potu svojega obraza služili vsakdanji kruh zraven pa stiskali in shranjevali dolar za dolarjem, da so si kupli hišice.

Nihče ni doma pripovedoval o težkem delu v Ameriki, potnih sragah, o trpljenju v jeklarnah in žičarnah in plinarnah in pri plavčih in livarnah. Niso hoteli povedati, da so trpeli in skoro stradali, da so si nekaj prihranili.

Ampak pridno in trdni so vztrajali, nekateri so si samo sprotovali, nekateri so si pa opomogli; začeli so kako majhno podjetje in ga večali in si množili premoženje. Mnogi so, lahko rečemo zabogateli, ker drugega ni dala Amerika, je dala vsakemu enako priliko, da si pomaga naprej. Kdor je hotel in če je bil zdrav in se je pravega lotil, si je opomogel. Seveda, priden je moral biti in zdravje je moralo biti pri hiši.

Meni se zdi, da sem segel nekoliko predaleč. Hotel sem povedati, da sem videl samega sebe že kar v devetih nebesih, ko bom enkrat v Ameriki. Nič se nisem vprašal, kaj bom delal v Ameriki. Se bo že kaj dobilo, če pa tam kar na cesti prosijo ljudi, naj bi šli delat. Ampak glavno, kar je bilo, je bila sladka zavest, da v Ameriki ni vojska in naš cesar naj se kar sam lasa, če se hoče in s komer se hoče. Jaz nisem na nikogar jezen, zakaj bi se torej šel pretepat.

Bolj ko sem premišljal, bolj je dozoreval v meni sklep: ne gre drugače, v Ameriko bom šel.

Dva nikdar-zadovoljna

Živela je neka žena po imenu Klara. Bila je revna in je prosila miloščino. Nekega dne je našla bučno seme in ga vsadila. Malo časa na to je zrastla iz tega semena rastlina, da, pravo drevo, ki je segalo do nebes. Mož je rekel ženi:

"Ti se moraš povzpeti na to drevo in iti k samemu Gospodu in ga prositi malo kruha."

Ona se je res povzpela do vrha in potrkala na nebesa: tok, tok, tok!

"Kdo je tam?"

"Uboga Klara, ki prosi milosti."

"Kakšno milost želiš?"

"Milost, da bi imela malo kruha."

"Pojdi, imela ga boš"

Komaj se je Klara vrnila, ji je rekel mož, naj pleza nazaj v nebesa in prosi milosti, da bi imela vsaki dan juho in ob nedeljah meso. In Gospod je rekel:

"Imela boš meso ob nedeljah in vsaki dan juho."

Toda mož še ni bil zadovoljen. Rekel je svoji ženi, naj gre nazaj in prosi meso za vsaki dan in veliko kosilo ob nedeljah. Vedno dobri Gospod ji je hotel še zdaj ugoditi to veselje. Nato je mož poželel veliko kosilo vsaki dan in kočijo, da se bo vsaki dan vozil tudi na sprehod. In Gospod je rekel: "Imela boš veliko kosilo vsaki dan in kočijo."

Nato pride žena prosit Gospoda naslov grofice zase in naslov za svojega moža. Gospod pa je izgubil potrpežljivost in ji odgovoril:

"Pojdi! Tvoj mož bo postal konjska figa in ti cesmo blato."

Drevo se je takoj podrlo: žena in mož sta padla v blato in tam ostala. (Vinko L.)

V graščinskem jarmu

FR. JAKLIČ

"Sedaj gre pa vse na robe! Vihra vihrava! Ga nisi mogel zlepa?"

"Zlepa? Tako graščinsko svine? Ko je pa vse vzkipelo po meni, ko sem ga zagledal in spoznal njegove namene? Nihče bi se ne bil premagal na mojem mestu. Ušel je. Do danes nisem vedel, če me je bil spoznal. Pa kakor vidim, ima zelenec mačje oči. Prav je, da ve, kdo ga je."

"Sedaj se pa maščuje! V miru bi ga bil pustil!"

"Oče! . . ." je ves vzkipel sin in stopil pred očeta. "Ali niste Vi sami rekli, da me boste oženili pri Cecmanovih? Ali ni Manca všeč materi? — — Pa naj pustim, da hodi tja Menat? Nikoli! Rajši ga ubijem!"

"Molči no! Nikar ne grozi! Saj ti nič ne rečemo! Varuj jo! Onega pa v miru pusti!" je posredovala mati, ki se je bala preklinjevanja in vsega hudega.

"Zato nam rastejo hoje na Kozlovih stenah!" je dejal oče pikro. "Dobro nas je plačal."

Po teh besedah je šel Glavan iz hiše. Naenkrat je imel polno glavo skrbi, kakršnih še ni imel. Nič več mu ni šlo delo izpod rok. Od časa do časa je pa zagodrnjal: "Strela! Na Kozlovih stenah! Na Kozlovih stenah!" Pogledal je na podrto sleme na hlevu, potem mu je pogled splaval na Mokrc, njegov duh je pa blisknil še naprej, na Kozlove stene. Nikdar še ni bil tam, samo oddaleč je videl tiste strme, gole pečine, ki se dvigajo navpik iz soteske, po kateri šumi in buči Iška.

"Ali je to pravica? Strela! Volk bi bil bolj pravičen!"

Do večera je vedela vsa vas, da je logar Menat odkazal Glavanu les za ogredje na Kozlovih stenah. Vsa vas je začutila, da se je enemu izmed njih zgodila krivica, in vsa vas se je razburila, zakaj kar se je zgodilo danes Glavanu, se lahko pripeti jutri drugemu.

"Kakšna pravica pa je to? Tako nas lahko pripravijo ob vse pravice, ako odkazanega lesa ne bo moč pospraviti."

In čeprav ni bilo tistega večera ukazano, je vendar vrela zvečer vsa vas na prejo k Žontarju, ki je bil tisti čas za rihtarja. Sredi hiše je stal čelešnik z lučjo, pod njim je bila postavljena posoda z vodo, kamor so padali utriki in ogorki, da se ni kadilo; zakaj takrat so si svetili še z lesom. Okrog luči so postavile predice kolovrate, bolj po kotih, za mizo, okrog peči in na peči so se gnetli vasovavci. Predice so imele vedno dovolj vasovavcev, a toliko še nikdar ne kakor nocoj. Kar nosi hlače v Škrljah in se ne boji strahu, je bilo nocoj pri rihtarju.

"O, koliko nas je, o strah!" se je začudil Kocjan, ko je pririnil v hišo. "O, strah! Bomo vasovali, vasovali! O, koliko nas je! Pa bi bili k meni prišli, k meni. Pa bi si ga malo privoščili, privoščili!"

Možiček je imel gostilno in točil vino ter žganje.

"Kocjanovi, zakaj ste pa Vi semkaj prišli, zakaj?"

"I, ! Ker vsi sem tiščite, tiščite! Sem dejal: Pa še ti pojdi tja, boš zvedel, kako se hoje s Kozlovih sten spravljajo. Hehehe!"

Tako je Kocjan načel tisto, ki je bilo vsem na srcu, pa niso vedeli, kako bi se lotili.

Takoj se je razlegnilo nekaj krepkih zabavljic po hiši, kakor gotovo zagrmi, kadar se za Mokrcem zablisne. Žontar je izprevidel, da bo precej viharno, pa je dejal:

"Malo bolj po lahko! Dva ali trije stopite na vas, da bi kdo okrog hiše ušes ne nastavljal. Saj veste, kako je!"

"Tako je, da človek še resnice ne sme trditi!" je rekel nekdo.

Rihtar je bil v strahu, da bi se ne zvedelo, če se je kaj neprijetnega govorilo v njegovi hiši o graščini in njenih ljudeh; zakaj očitali so mu že, da daje ljudem potuho, da se v njegovi hiši 'križajo' graščak in njegovi ljudje, in so mu grozili, da mu bodo rihtarsko oblast vzeli, ako se bo kaj takega ponavljalo.

Žontar je sicer tajil, da bi se bilo kaj krivičnega govorilo o graščini, a ker so mu povedali, kaj se je govorilo in kdo je bil tisti, ki je kaj dejal, kar ni bilo graščini všeč, je izprevidel, da je moral kdo prisluškovati.

Graščinski niso prežali samo podnevi, ampak so zalezovali tudi ponoči.

Žontar je pa vedel, da je bolje biti rihtar in graščinj ustrežljiv, kakor pa biti 'rihtan', hoditi na tlako in dajati desetino. Zato bi mu bilo najljubše, da bi nikogar ne bilo k njemu in bi se pod njegovo streho nič slabega ne govorilo o graščini. A ker so bili ljudje skupaj in je vendar vedel da se bo tudi kaj takega reklo, kar bi njemu lahko škodilo, je dal zastražiti hišo, da bi niheče, zlasti tisti 'pes' s Preseke, ne mogel pritisniti ušes na steno.

Ko je šla straža iz hiše, kajpak, se je pa začelo. Glavanov Janez je povedal, kako je bilo, kako je prosil logarja, naj odkaže hoje na priročnem kraju, pa ga je peljal na Kozlove stene.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Dolle preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1. strani)

sebno inicijativo in ki je pretrgal zveze z zapadnim svetom. Komunisti sami priznavajo, koliko strojev in drugih stvari jim manjka, ki bi jih mogli dobiti v zapadnih deželah. Tako je težko presoditi, kaj so resnični uspehi v prvem letu te petletke in kaj je prazno propagandno govorjenje, ki mu v Jugoslaviji nihče ne sme ugovarjati.

NEMŠKI STROKOVNJAK. — Pisali smo že o tem, kako hočejo komunisti dvigniti industrijo v Jugoslaviji s pomočjo nemških strokovnjakov. Te izvažajo iz ruskega dela Nemčije. To gotovo ni tako napačna misel. Sedaj poročajo, da je nastavljen v Belgradu eden glavnih nacističnih gospodarskih strokovnjakov dr. Karl Clodius. Ta je bil Hitlerjev svetovalec, sedaj bo Titov. Njegova naloga je po tem poročilu, da uredi vse planiranje gospodarstva za ves Balkan, ne samo za ožjo Jugoslavijo. Tako je iz nacističnega svetovalca komunističen. Mnogokrat smo že rekli, kako sta si Hitlerjev nacizem in komunizem sorodna.

O "TRETJIH CENAH," o katerih smo že govorili, bi bilo še dodati, da je s tem v zvezi izšlo 19 uredb. Kdo izmed navadnih ljudi jih bo poznal in razumel? Po tretjih cenah bodo prodajali samo v državnih prodajalnah in zadrugah, ki so itak v državnih rokah. Trgovec je tako skoro odpravljen. Kar jih še niso podržavili ali z raznimi davki in obsodbami uničili, ti bodo morali polagoma sami prenehati. Kmet, ki bo hotel kaj kupiti po teh tretjih cenah, bo moral vse prodati zadrugi ali državi. Kupiti bo mogel spet samo v taki trgovini. Tako je posredovalna vloga trgovca odpravljena.

JUGOSLOVANSKA PRITOŽBA ZAVRNJENA. — Poročali smo tudi na tem mestu, kako je Jugoslavija zahtevala od Zedinjenih držav, naj ji vrnejo njeno zlato, in kako te stavijo svoje pogoje. Jugoslavija se je pritožila na Ekonomski odbor pri Združenih narodih. Toda ta odbor je z 11 glasovi proti 3 odločil, da ni upravičen o tem izdati kako odločbo. Tito se bo torej moral pogoditi s tisto Ameriko, proti kateri zmeraj govori, če bo hotel priti do tega zlata. Plačati bo moral najprej, kar je dolžan. Tudi ta želja, da dobe nazaj zlato, ki je bilo pred vojno prepeljano v Ameriko, kaže, kako Jugoslavija potrebuje zveze z zapadnim svetom, če hoče gospodarsko napredovati.

TRI O TITOVEM GOSPODARSTVU. — Država nikoli ni bila dober gospodar, ker manjka v njenem gspodarstvu inicijative posameznika in želje po uspehu. V komunističnem gospodarstvu pa pride poleg teh napak še to, da vsak tovariš skuša kar največ doseči za sebe. Iz komunističnih listov samih opazimo tri take stvari, ki kažejo na vzorno titovsko gospodarstvo.

GENERALNI DIREKTORJI so prvo. — Če berete katerikoli režimski list, vidite takoj koliko direktorjev in glavnih direktorjev je sedaj v komunističnem gospodarjenju. Samo v Zagrebu naštejete po listih 12 glavnih direkcij. Pa verjetno to še niso vse. Pod temi glavnimi direktorji pa so direktorji, tako da so ustvarili kup novih birokratov.

KORUPCIJA. — Še hujše kot s temi kupi novih direktorjev pa je s korupcijo. Skoro ne dobite številke komunističnega lista iz Jugoslavije, da ne bi brali, kako so v enem ali drugem uradu ali v eni ali drugi tovarni kradli razni partizani. Država nastavlja eno kontrolo nad drugo, krade se pa vseeno naprej. Saj so jim pravili po gozdovih, kako naj kradejo. Tako so se navadili. In vsak dan jim pripovedujejo, da ni Boga. Tako se ta nauk polagoma le prime.

NEZNANJE je tretje, kar morajo neprestano grajati vladni listi. Na odločilna mesta so prišli ljudje, ki niso nikdar poznali dela v tisti stroki. Druge pa so pometali na cesto. Glavno glasilo komunistične stranke v Belgradu "Borba" piše 13. marca, da ne gre razdelitev blaga nikamor, ker sede po uradih ljudje, ki mislijo, da je trgovina samo pisanje v pisarni. Ravno isti list se krega, da ti pisarniški trgovci nimajo veselja za svoje delo in da so brez vsake samostojne misli. Tako komunističen list sam priznava, da je komunistično gospodarstvo malo vredno. Pa njim je glavno, da ima država vso besedo in pri njej tisti, ki so splezali srečno na vrh.

VSE KOT V MOSKVI. — Jugoslovanski komunist je čisto odvisen od Moskve v vsem svojem ravnanju. To vedo vsi. Belgrajčani si o tem pripovedujejo sledečo šalo: Bil je lep sončen dan. Pa pride Tito v park Belega dvora in se tam sprehaja z razpetim dežnikom. K njemu pristopi eden njegovih ožjih in ga vpraša: "Tovariš maršal, zakaj imaš razpet dežnik, ko je tako lep dan." Tito pa se odreže: "Ravnokar sem slišal na radio, da gre v Moskvi dež."

—o—

Kraševci in polenovka

Na Primorskem je že tako, da mora biti na božično viljo na mizi polenovka ali po domače "bakala." Brez tega bi ne bilo pravih praznikov. Tudi za pretekli božič je bilo po Trstu cele skladanice polenovke, toda Kraševci niso mogli do nje; — med mestom in deželo je visok plot, ni mogoče ne skozi, ne čez. Toda Kraševci, ki so nekoč ukanili sv. Petra za gnjat (prašut), so si znali pomagati tudi do polenovke. Spravili so ob ugodni priliki čez plot zvestega psička. Na tem kraju so ga prijatelji držali zaprtega, dokler ni bil pošteno naveličan tega "svobodnega tržaškega ozemlja." Potem so mu navezali polenovke in ga surovo napodili. Bežal je s pasjo naglico naravnost proti domu, odvihral mimo dvojne straže na ono stran, ne meneč se za strele, ki so zaregljali za njim, in prisopihal slednjič do svoje domače hiše. Tam so ga z velikim veseljem sprejeli in mu odvzeli tovor polenovke ter ga pošteno nagradili za prestani in neprostovoljni post.

Kraševcem pa se je srce smejalo, da so mogli sveto viljo obhajati po navadi svojih dedov.

MALI OGLASI

Izgubljena ura

Pred 3 ali 4 nedeljami je bila izgubljena deška zapestna ura med 1149 E. 63. St. in cerkvijo sv. Vida. Ker je to birmansko darilo, dobi pošten najditelj nagrado. Prošen je, naj pokliče EN 5887. (59)

STEVE F. PIRNAT

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio—HE 3500

POŠILJA DENARNA NAROČILA v Evropske države, vse pošiljatve so jamčene.

PRODAJA ZABOJE za obleko in jestvine, sprejema pakete ter vse potrebno uredi za odposlati v stari kraj.

VRŠI URADNE NOTARSKE POSLE; za točno in vljudno postrežbo se cenjeni rojaki lahko zaupno obrnete na naš urad.

STEVE F. PIRNAT

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 ST. CLAIR AVENUE

FRANK CVELBAR, lastnik.

Našim naročnikom v Chicagu

naznanjamo, da sprejema naročnino za naš list, kakor tudi za oglase: TISKOVNA DR. "EDINOST" v Chicagi, na naslovu 1849 W. Cermak Road.

Tam vam pomagajo tudi sestaviti na željo razne oglase, zahvale in naznanila, itd. ter iste nam pošljejo za objavo.

DELO DOBIJO

HEAVY TRACTOR MECHANIC — EXPERIMENTAL MECHANIC and FLOOR INSPECTORS
1st and 2nd shift
40 hour week
Good hourly rate
THE OLIVER CORPORATION
19300 Euclid Ave.
formerly The Cleveland Tractor Company
(59)

TOOL ROOM MACHINE OPERATORS

Dnevni in nočni šift
Dobra plača od ure

Setup & Operate all types of machine Tools close tolerance

THE OLIVER CORP.
19300 Euclid Ave.
(61)

MALI OGLASI

Avto naprodaj

Naprodaj je 1942 Cadillac, za 5 oseb, v izvrstnem stanju. Vprašajte pri August F. Svetek, 478 E. 152. St. (x)

Trgovina naprodaj

Naprodaj je grocerija in delikatesna trgovina v okolici Waterloo Rd. Za podrobnosti pokličite IV 5144.

I will be glad to show you our

Spring and Easter Hats

Remodeling and Hats Made to Order

MILDRED ADAMIC
22812 Nicholas Avenue
off E. 222nd St., Euclid, O.
IV. 2938 or IV. 5232

Easter Corsages

Lapel flower given away with first fifty corsages.

G. & L. FLOWER DISPLAY
6005 ST. CLAIR AVE.
EX. 8177
After 4:30 call GL. 9633

Kadar potrebujete zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd, se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1874
19001 KILDEER AVE.

SEDMAK
Moving & Storage
ALSO
LIGHT EXPRESSING
1024 E. 174 St.
KE 6580

Bolezni na mehurju in žlezah

Ako imate težave z vodo in vas peče v odvodnem kanalu, ali če morate večkrat na vodo ali čutite bolečine v hrbtu, je to nevarno znamenje. Posvetujte se z zdravnikom, ki ima 15 let uspešne izkušnje v bolnišnici v tej posebnosti.

DR. PAUL W. WELSH
HYDROPATHIC CLINIC
423 Citizens Bldg., 850 Euclid Ave.
Telefon MAin 6416
Uradne ure: 10 do 4 razen ob sredah in po dogovoru

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel below par.

ONE-A-DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

Vesele velikonočne praznike želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem!

The Double Eagle Bottling Company

JOHN POTOKAR, President — JOHN POTOKAR, Jr., Vice President — EDWARD POTOKAR, Secretary

6511-19 St. Clair Ave. — HEnderson 4629 — Cleveland 3, Ohio

KAREL MAUSER

Rotija

Povest

Koj zjutraj je odšel po zdravnico. Pripeljal jo je malo pred kosilom. Stara Škovinka je neprestano čakala na vratih, dokler zdravnica ni stopila iz kamre.

"Zakaj me pa niste prej poklicali? Najbrž bo prepozno. Pljučnico ima. Če ji po teh zdravilih vročina ne bo popustila, pokličite gospoda, če se bo le še kaj zavedla."

Škovinc je bil kar motoglav. Odpeljal je zdravnico nazaj in ko se je s prepotenim kojem vrnil, je naprosil Tineta, da bi se peljal po Jerneja. Za vsak slučaj, lahko se obrne še na slabše in že ponoči podleže.

Tine je rad ustregel. Čeprav pozno, se je odpeljal, da se je le konj nekoliko odpočil. V trdi noči se je vrnil z Jernejem, ki je bil močno prepaden. Da bo sestro tako brž zagnalo, se ni niti nadejal. Res je bila nekaj časa sem kilava in zanič, da bi jo pa tako brž zvilo, mu pa še na um ni hodilo. Kar zijal je v Tineta, ko je prišel ponj.

Marjeta tudi Jerneja ni poznala več, čeprav jo je neprenehoma nagovarjal. Vročina ni ni in ni hotela popustiti, šele proti jutru so se bolnici oči malo ujasnile, da je pričela spoznavati ljudi. Škovinc, ki je sklenil, da bo zgodaj zjutraj stopil po gospoda, se je premislil in Jernej se je celo napravjal, da bo odšel. Stara Škovinka ga je potegnila na stran in mu šepnila, naj še počaka, vsaj en dan, da se ji Marjeta ne zdi prava.

"Njena ušesa in roke poglej. Takole zboljšanje človeka rado premoti. Tako ti povem, še za eno noč ostani, da ti morda ne bo žal. Če to noč preživi, se ji bo pa nemara zboljšalo."

In Jernej je ostal.

Po noči so pri bolnici po vrsti bedeli. Marjeta jih je sicer podila spat, toda vsem se je čudno zdelo, da je tako nemirna. Niti za trenutek ni imela rok mirnih in Jerneju se je zdelo, da postaja v obraz vijoličastordeča.

In res je pred polnočjo spet nastopila vročina. Dihanje je bilo piskajoče, spremljano z rahlim grgranjem. Marjeti se je pričelo blesti. Jernej, ki je ravno bedel, je poklical Škovinca in storo Škovinko. Ta je šla precej po svečo v skrinjo. Kazalo je, da je z bolnico hudo.

Marjeta je pričela klicat Jerneja in Rotijo. Tudi Jurčka in Tineta je mešala med svoje blodnje. Nenadoma se je vzpela in pričela mahati z roko.

"Prisezi!" je vpila. "Tudi če te bo Jernej imel rad. Prisezi!"

Jernej je stiskal ustnice in jo miril. Vse zatonj. Škovinc je hotel že stopiti po Rotijo, pa Jernej ni pustil.

"Škodovalo ji bo, ko je v drugem stanu."

Marjeta se je počasi umirila, le oči so se ji pričele kaliti in dihanje je postalo globlje in redkejše. Na čelo ji je stopal pot.

Škovinka je nažgala svečo in začela moliti. Vsi so ji odgovarjali, le Jernej ne. Z desnico je držal sestro pod glavo in jo hotel privzdigniti. Tedaj je pričela hropsti. Škovinka je odrinla Jerneja od postelje in vtaknila svečo bolnici v roko. Videlo se je, da se nič ne zaveda. Tudi oči ni premaknila. Hropenje je postajalo piskajoče, koža ob nosu in ušesih je sivela, prsi so se hotele še enkrat dvigniti, toda koj so se sesedle in nobenega glasu ni bilo slišati.

"Reva je prestala", je z vekavnim glasom rekla stara Škovinka, Jernej je vstal in se sesedel k peči.

Škovinka je mrvti zaprla oči.

"Bog se usmili nje in duš v vicah", je vzdihnila na glas. Tedaj je Jernej šele zavekal.

Pri Škovincu ni nihče več legel. Do pogreba se je čas ustavil, ura na steni je molčala in okna v kamri so ostala zagrnjena. Do jutra je ob mrtvi gorela sveča in čudno ozarjala spokojni obraz, ki je bil čez brado prevezan z belim robcem.

Zjutraj se je Škovinc odpeljal v Selca k Blažetu po krsto. Mero je nesel s seboj. Blaže se kar načuditi ni mogel in bil še posebej zadovoljen, ker Škovincu navadna krsta ni bila všeč.

"Dovolj je garala, vsaj zadnji dom naj ima bolj čeden", je bilo Škovincu hudo, ko se je razgledoval po krstah. Odločil se je za čedno belo krsto, z lepo okrašenim križem.

"Imaš prav, Škovinc. Vsakemu svoje. Ona se že veseli na drugi strani in prosi zate. Vem, da je Jerneja prizadelo. Dobro, da se je še pravi čas zaletel na Jamnik. Še bolj bi bil potrt, ko bi bil sam."

Škovincu ni bilo do marenj. Plačal je krsto in jo sam zanesel na sani. Do govorjenja mu res ni bilo. Za Marjeto mu je bilo pa žal skoraj bolj kot Jerneju. Ne samo, da je bila pridna, za drugo mater je odlegla. Njej je lahko izročil vse ključe in marsikdaj jo je vprašal za svet. Imela je sicer svoje muhe — kdo jih pa nima — toda do prepira ni nikdar prišlo. Je raje Škovinc odnehal, kakor bi s trdo besedo udaril po Marjeti.

Nazaj do Češnjice je bil brž, od Češnjice pa do doma pa je pot pozimi taka, da se ni dobro peljati. Škovinc je nalašč poskusil, če bi mogli mrtvo Marjeto prav do Selc voziti, pa je spoznal, da je bolje, da krst do Češnjice potegne samotež. Na Češnjici pa bo Anžic rad posodil sani in konja. Tine se je pa tudi sam ponudil, da bo mrliča peljal do Češnjice. Že zavoljo Roitje, ki ga je prosila in pa zovoljo Jerneja, ki se mu je smilil.

V beli krsti je bila Marjeta kar pomlajena. Rotiji se je zdela kakor živa. V kamri ni bilo nobenega smradu, le sveče so napravile zrak cerkven in težak. Kljub zimi je Marjeta ležala v zelenju, Rotija je posodila vse rože, kar jih je imela pri hiši.

Pogreb sam je bil lep, da ga Prtovč že dolgo ni videl. Ko so sosedje navezovali krsto na sani, je bila prav pred Škovinčevo hišo zbrana skoraj vsa vas. Tine v črni obleki je preskušal vrvi, zakaj zgodilo se je že, da se je v bregu krsta zmuznila, se zakotalila in se odprla. Še Škovinc se je spominjal tega dogodka in bil vesel, ko je videl, kako je Tine skrben.

Pred vrati so stali vsi Škovinčevi, Rotija, Jernej, Marička in še nekaj bližnjih sosedov.

Ko je bilo vse nared, je Tine potegnil sani izven vasi do znamenja, kjer je Tinetovec zmolil nekaj očenašev za verne duše v vicah. Potlej se je Tine s sanmi spustil naprej, skrbno pažeč, da bi ga kam ne zagnalo. Iz snežne odeje je bilo videti samo zlat križ vrh krste, ki je vstajal in padal.. Ljudje so se uvrstili v sprevod in tiho kapljali navzdol.

Na Češnjici so se ustavili. Anžic je imel sani že pripravljene in konj je bil že okomatan. Niso se dolgo mudili. Še nekaj novih pogrebcev se je nabralo in žalostni sprevod je krenil proti Selcam.. Zdaj pa zdaj je bilo slišati Rotijin in Maričkin jok ali poglasno šepetanje pogrebcev, ki so mencali z rokami, zakaj mraz je bil strupen.

Jaskova Mica je vedela o Marjeti največ povedati. Čeprav se ji je včasih zamalo zdelo, ko jo je devela nazaj, vendarle je zdaj vedela samo dobre stvari.

—o—

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

—AND THE WORST IS YET TO COME —in najhujše šele pride

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELI VSEM SKUPAJ

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

HE 4148

Kollander obenem naznanja, da pošilja denar v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Italijo in v druge evropske države. Vsaka pošiljatev je jamčena . . . Pri Kollanderju tudi lahko kupite zaboje za pošiljanje blaga v staro domovino kakor tudi lahko oddaste zaboje za stari kraj v njegovem uradu.

Kakor hitro se bo potovanje odprlo za stari kraj bo prodajal parobrodne listke za vse linije, kot je to vršil pred vojno. Pri Kollanderju je vedno točna in vljudna postrežba

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM!

FRANK PAULIN'S SERVICE STATION

ATLANTIC GASOLINE

vogal St. Clair Ave. in 61 cesta

Vse, kar potrebuje vaš avto, dobite pri nas. Lepa hvala za naklonjenost in se priporočamo še za naprej.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELIMO VSEM SKUPAJ

MICHAEL'S FLORAL SHOP

MICHAEL SUHADOLC, lastnik

CVETLICE ZA VSE NAMENE

5823 Superior Ave. EX 3408

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE ŽELI

MOLLY & EL's CONFECTIONERY

6304 St. Clair Avenue ENdicott 9133

SCHRAFFT'S VELIKONOČNI CANDY

VELIKONOČNE KOŠARICE

69¢ in več

VELIKONOČNI ZAJČKI IN IGRAČKE

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

HE 2730. 1146 E. 61st St.

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo: **$2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Booth Flower Shop

10200 Carnegie Ave.—RA 5854

751 E. 185th St.—KE 6664

Naročite si velikonočne šopke zgodaj.

Polna zaloga sadik in rož po zmernih cenah.

Telefonska naročila sprejme glavna prodajalna

RA 5854

1896 1948

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z veliko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je kruta smrt ugrabila našega soproga in očeta, ki je tako ljubil svojo družino in svoj dom

JOE MOLEK-A

ki je mirno izdihnil svojo dušo 20. februarja 1948. Pokopan je bil na 24. februarja iz pogrebnega zavoda Louis Ferfolia na pokopališču Kalvariji.

Doma je bil iz vasi Kal, fara Ambrus na Dolenjskem in je prišel še kot mlad fant v Ameriko leta 1912. Bil je priden delavec in vseskozi poštenjak. Bil je član društva Mir št. 10 SDZ in Najsv. Imena fare sv. Lovrenca.

Dolžnost nas veže, da se javno zahvalimo vsem tistim, ki so darovali za krasne cvetlice in vence v zadnji spomin pokojnemu.

Prisrčna hvala vsem tistim, ki ste darovali za sv. maše za dušo pokojnika. Ne bomo naštevali imen vseh darovalcev, ker se bojimo, da bi katerega prezrli in izpustili pri tolikem številu. Lepa hvala nosilcem krste, to je članom društva Mir in Najsv. Imena.

Prisrčna hvala vsem tistim ki ste ga prišli kropit, ko je ležal na mrtvaškem odru. Lepa hvala Rev. Prazniku, ki so dvakrat prišli k njemu in molili zanj. Hvala za ganljive cerkvene obrede. Ravno tako iskrena hvala Rev. Slapšaku, ki so prišli drugi večer molit za pokojnega ob mrtvaškem odru.

Lepa hvala vsem tistim, ki so dali svoje avtomobile za njegov pogreb. Lepa hvala pogrebnemu zavodu Louis Ferfolia za tako vzorno vodstvo pogreba.

Zlasti se pa moramo zahvaliti njegovemu bratu in soprogi, Ignacu in Anie Molek, ki sta nam toliko pomagala v tistih bridkih urah.

Še enkrat iskrena hvala vsem skupaj za vse, kar so storili za nas in za našega nepozabnega ranjkega.

Ti pa, dobri naš soprog in skrbni oče, mirno počivaj pod zeleno rušo, na katero zdaj sije toplo spomladansko sonce. Na svidenje nad zvezdami tam pri našem Stvarniku.

Žalujoči ostali:

MARY MOLEK soproga
JOE MOLEK, sin
IGNAC MOLEK, brat
V stari domovini zapušča brata FRANKA, tu v Ameriki pa sestro poroč. VIRANT ter več sorodnikov

Cleveland, Ohio, 24. marca 1948.

Vesele velikonočne praznike želi naša tvrdka vsem svojim prijateljem in klijentom.

Se priporočamo.

HAFFNER INSURANCE AGENCY

Ustanovljeno leta 1908

6106 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

J. HAFFNER A. HAFFNER